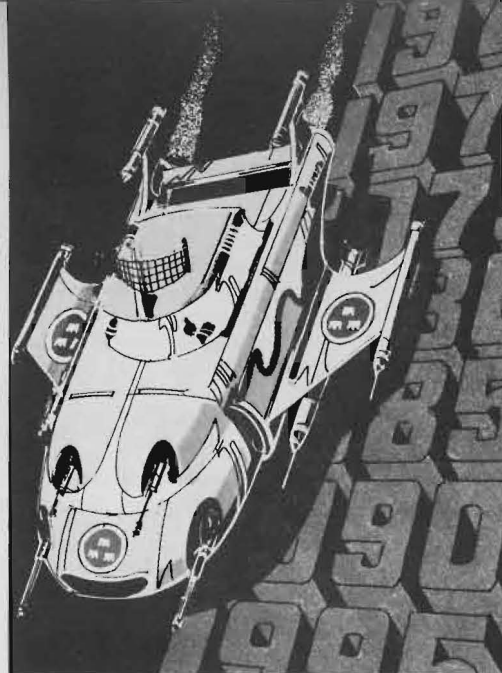

★★★ Av våra försvarskostnader används idag en dryg tredjedel för utveckling och anskaffning av materiel. Hittills har ca 90 proc av dessa pengar utnyttjats för beställningar vid svensk industri. ★ Hur stora resurser som i framtiden kommer att kunna avdelas för materiel styrs i hög grad av försvarsbeslutet 1977. Av Överbefälhavarens utredning om det militära försvarets framtid – 'ÖB 75' – framgår i stort vilka konsekvenser för materielsektorn och därmed för svensk försvarsindustri som varierande ekonomiska resurser får. ★★★

Svensk försvarsindustri helt nödvändig för vår alliansfrihet

Svensk försvarsindustri i 'ÖB 75'. – Utrymmet för utveckling och anskaffning av försvarsmateriel under nästa försvarsbeslutsperiod 1977–82 varierar kraftigt i de olika nivåerna, vilket framgår av nedanstående tabell.

Handlingsväg	1	2	3	4	5
Utveckling	3.600	3.550	2.500	2.350	1.500
Anskaffning	14.150	13.150	12.950	12.300	12.150
Totalt	17.750	16.700	15.450	14.650	13.650

Totalt varierar utrymmet med omkring 800 milj kr per år mellan högsta och lägsta handlingsväg. Det fördelar sig med 400 milj kr på vardera anskaffning och utveckling. Största konsekvensen får variationen för svensk flygplan- och robotindustri, eftersom *samtliga* redovisade handlingsvägar leder till **minskade behov** av utvecklingskapacitet.

I handlingsvägarna 1 och 2 utvecklas en efterföljare till nuvarande attack-Viggen i form av en modifierad jakt-Viggen (A20). Dessutom utvecklas ett lätt attack-skolflygplan (B3LA).

I handlingsvägarna 3 och 4 minskar behovet av utvecklingskapacitet vid svensk flygindustri kraftigt genom att B3LA icke kan inrymmas. Redan något år efter försvarsbeslutet 1977 har vi förlorat möjligheterna att utveckla kvalificerade flygplan!

I handlingsväg 5 avvecklas dessa möjligheter tidigt i och med att A20 icke kan köpas. Jakt-Viggen blir det *sista* i Sverige tillverkade planet! Det finns knappast möjligheter ens till licenstillverkning av utländskt system i en fortsättning på denna ekonomiska nivå!!

I handlingsvägarna 1–3 är anspråken på svensk robotindustri oförändrade eller något utökade. Möjligheterna att i Sverige utveckla medeltunga robotar måste i handlingsväg 4 avvecklas i början av 80-talet. I handlingsväg 5 redan 1977.

●● För övrig materielanskaffning medför de i lägre ramar minskade resurserna för materielanskaffning *mindre serier*. Detta innebär att *stykkepriset ökar*, främst därför att utvecklingskostnaderna slås ut på allt färre enheter. Svensk industri får däri-

genom *sänkt konkurrenskraft* gentemot utländsk, som arbetar med väsentligt större serier.

Svensk försvarsindustris betydelse. – Det är mot ovanstående bakgrund viktigt att klarlägga svensk försvarsindustris betydelse och vilka faktorer som har varit styrande för satsningen i olika ekonomiska nivåer.

Materielanskaffning skall ske med utgångspunkt från rent affärsmässiga principer. Målet måste vara att uppnå största effekt till minsta kostnad. Detta underlättas av att en så bred marknad som möjligt utnyttjas, så att en hård konkurrens kan vidmakthållas. Detta är i de flesta fall möjligt när vi vid anskaffningen kan vara helt oberoende av om produkten är svensk eller utländsk. Från denna synpunkt är det således inget speciellt försvarsmaktsintresse att anskaffningen sker vid svensk industri.

När materielen väl är i sin helhet levererad och inlemnad i vår krigsorganisation är det inte heller avgörande om den är svensk eller utländsk... under förutsättning att den från kostnad/effekt-synpunkt är bästa köp.

En av fördelarna med svensk försvarsmateriel är dock att den under utvecklingen kan *skräddarsys* för våra speciella behov! Den kan anpassas till klimat och terräng samt till vår speciella taktik, stridsteknik och organisation. Vid köp av utländsk materiel är vi hänvisade till vad som finns i marknaden. Vi tvingas ofta betala för egenskaper som vi inte

behöver, samtidigt som för oss väsentliga egenskaper saknas. Det är **dyrt** att modifiera utländsk materiel så den passar till våra speciella krav och redan befintliga system. Därför får svensk materiel ofta de gynnsammaste värdena när kostnader och effekt jämförs. (Något som hela det svenska folket tjänar på! Vi behåller ett högt tekniskt kunnande... och pengarna stannar inom landet; fördelas på nytt till oss själva.)

Om vi i framtiden blir beroende av att köpa vår kvalificerade försvarsmateriel utomlands kan detta leda till *icke önskvärda bindningar* till främmande makt. Vid en snabb lägesskärpning kan pågående leveranser till oss *avbrytas*. Så skedde i många fall under inledningen av andra världskriget. Vi kan *påtvingas avtal* som gör oss beroende av reservdelar och olika underhållsarbeten i främmande land. **Vår handlingsfrihet begränsas.**

Genom att vi hittills har haft en hög nivå på vår egen utveckling och tillverkning, har de materielslag som nu utgör ryggraden i vårt försvar – flygplan, robotar, stridsfordon och fartyg – kunnat framställas i vårt land. Härigenom har vi kunnat anpassa materielen till våra särskilda förhållanden, samtidigt som vi visat vår fasta avsikt att förbli *alliansfria*.

Slutsatser. – De båda högsta handlingsvägarna representerar det lägsta område inom vilket inhemsk utveckling och produktion av försvarsmateriel kan behållas huvudsakligen i nuvarande omfattning. Under denna nivå tvingas vi förr eller senare till ett allt större utlandsberoende! I låga nivåer inträffar detta tidigt!!

Genom att ge försvarsmakten **resurstillskott** (som från samhällsekonomisk synpunkt är obetydligt!) kan vi bibehålla den krigsorganisation som vi har 1982 och erhålla handlingsmöjligheter att framgent förstärka vårt svenska folkförsvar. Utveckling av för oss betydelsefull materiel blir då (och endast då) möjlig. ■